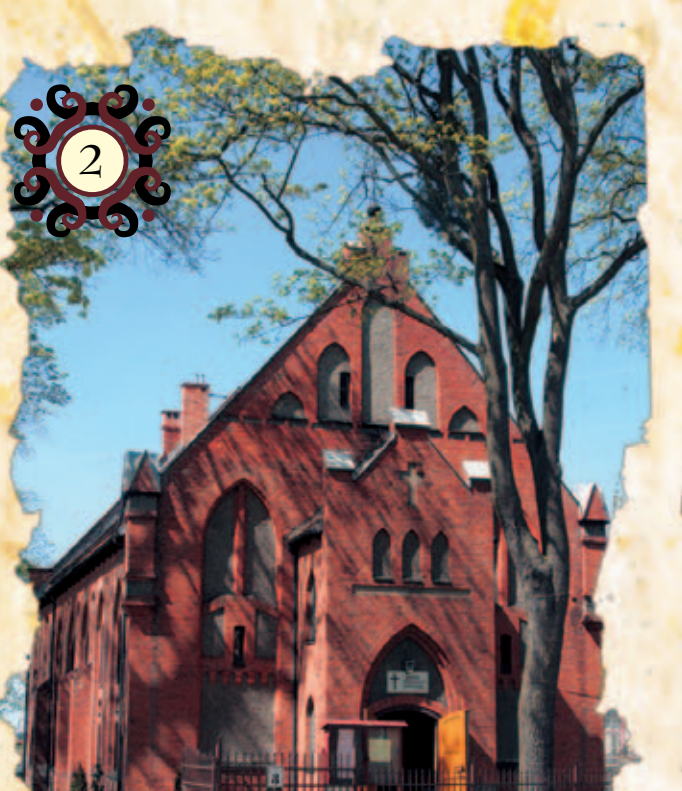


przewodnik po zabytkach Szczytno



ZAMEK I RATUSZ
Pierwotnie drewniana budowla obronna wzniesiona przez krzyżaków na przełomie XIII i XIV w. została zastąpiona murem z założeniem obronnym. Zamek z wieżą i wewnętrznym dziedzińcem był osiedliskiem zakonnej władzy administracyjnej, jako siedziba dowódcy okręgu.

prokuratora. Pierwsza pisana informacja o zamku krzyżackim w Szczytynie (niem. Ortelburg) pochodzi z 1360 r. Po likwidacji państwa zakonnego w Prusach w 1525 r. zamek stracił swe obronne znaczenie i w latach 1579-1581 przebudowano go, z polecenia księcia pruskiego Jerzego Fryderyka, na luksusową rezydencję myśliwską. Od połowy XVIII w. zamek powoli niszczał w związku z brakiem gospodarza. W latach 1925-1948 zachowane skrzydła mieściły muzeum regionalne. W latach 1936-1937 na miejscu dawnego podzamcza wybudowano monumentalny ratusz nawiązujący architekturą do czasów średniowiecza. Część ruin zachowano. Obecnie pozostałości murów zamkowych stanowią zabytkową, trwałą ruinę. W tym z zamku Henryk Sienkiewicz, w powieści „Krzyżacy”, uwiózł Danusię. To przed bramą zamku szczycińskiego ukorczył się musiał Jurand ze Spychowa.



KOŚCIÓŁ CHRZEŚCIJAN BAPTYSTÓW
Ewangelicki kościół zbudowany w 1904 r. W 1929 r. przebudowano kruchtę wejściową. W tylnej części znajduje się aneks mieszkalny, połączony z kaplicą.



SĄD
Wybudowany w 1867 r. zespół budynków stanowi sąd oraz więzienie. Założenie rozbudowano w 1912 r. Zarówno neorenesansowa architektura budynku sądu jak i użyty w elewacji materiał, czyli żółta cegła, całkowicie odbiega od form i zasad stosowanych w budownictwie na terenach pruskich, w owych latach.



BROWAR
Wybudowany w roku 1898, przez Fryderyka Dauma, nowoczesny kompleks budynków. Wielokrotnie modernizowany. Do 1945 r. był cały czas własnością rodziny Daum. Należał do największych browarów w regionie. Po drugiej wojnie światowej produkował pivo do połowy lat dziewięćdziesiątych XX wieku, a warzony w browarze „Jurand” zyskiwał najwyższe oceny.



KOŚCIÓŁ pw. Wniebowzięcia NMP
Ewangelicki kościół wybudowany w latach 1898-1899. Po pierwszej wojnie światowej odbudowano zniszczone zwiększenie więcej zmieniając jego pierwotny kształt. Polichromia sklepienia i filarów, zespół witraży oraz trine elementy jednolitej, neogotyckiej architektury wnętrza zachowały się z czasów budowy kościoła. Przysięścinna plebania pochodzi z 1916 r.



CHATA MAZURSKA
Chata mazurska z połowy XIX w. jest wdziękiem zabudowy drewnianej dawniej wsi Bartna Strona. Więc, położona na północnych brzeżach szczycińskich jezior, założyli polscy bartnicy, lokowani tu w 1360 r. Dopiero w 1913 r. została ona włączona w obręb administracyjny miasta. Stąd zachowana do dziś drewniana, wiejska chata, z charakterystyczną „czarną kuchnią”. Obecnie w samym środku późniejszej, murywanej, miejskiej zabudowy. Chata Mazurska stanowi siedzibę Towarzystwa Przyjaciół Szczytyna i jest udostępniana zwiedzającym.



KOŚCIÓŁ EWANGELICKI
Wzniesiony w latach 1714-1719 w centrum miasta, w miejscu, gdzie w XV-tym wieku stał pierwszy, drewniany kościół. Architektura świątyni nawiązuje do stylu barokowego. Ołtarz główny powstał w 1719 r. Pięćdziesiąt lat później pomalowany i pozłocony stanowi dzisiaj wzorczy przykład szklanej barok. Znajdującej się na działce budynek plebanii wybudowano w 1927 r.



PRYWATNA WILLA (Apteka)
Wzniesiona w 1908 r. willa pierwszego i długoletniego dyrektora szpitala szczycińskiego Richarda Kulza, o ciekawej, secesyjnej architekturze, autorstwa Leo Lottermosera. Obecnie apteka i budynek mieszkalny.



STAROSTWO
Jeden z nielicznych, zabytkowych obiektów jako zachował się przy ulicy Warszawskiej, niedługo jesto zabudowanej. Gmach wzniesiony w 1885 r. jako siedziba starostwa powiatowego. W 1927 r. symetryczny budynek przedłużono od strony zachodniej, co uwiidcznia wyraźny, narożny ryzalit. W budynku znajdowało się także mieszkanie starosty. Obecnie siedziba urzędu skarbowego.



SZPITAL
Wzniesiony w latach 1908-1909, kilkakrotnie rozbudowywany. Tuż przed drugą wojną światową dobudowano na osi wejścia partynowy pawilon. Poza secesyjnie zdobionym gmachem szpitala z charakterystycznymi, drewnianymi loggiami i wykuszami, na terenie obiektu zakłada uwagę niewielka kaplica przedpożebowa.



DWORZEC KOLEJOWY
Wybudowany w 1883 r., kiedy to uruchomiono pierwszą linię kolejową łączącą Szczytno z Olsztynem. W swojej historycznej postaci dworzec dotrwał do dzisiaj. W zespole zabudowań dworcowych znajduje się także zabytkowy budynekec wc, oraz wieża ciśnieni.



CMENTARZ EWANGELICKI
Założony w pierwszej połowie XIX wieku. W latach osiemdziesiątych wieku przekształcony w park miejski. Do dzisiaj zachował się pierwotny układ alejek. W części centralnej kwatery wojenna z okresu pierwszej wojny światowej.



DOM POLSKI
W latach 1906-1939 siedziba polskich organizacji, których celem była obrona Mazurów – ludności pochodzenia polskiego, przed dominacją polityczną i ekonomiczną Niemców: Mazurskiej Partii Ludowej, Mazurskiego Związku Ludowego, oraz redakcji polskiej gazety „Mazur”. W 1907 r. odwiedził Dom Polski, w którym mieszca się także polska biblioteka – Henryk Sienkiewicz



SZKOLA – GIMNAZJUM
Najstarszy zachowany budynek szkolny w Szczytynie. Wybudowany w 1885 r. Pod koniec XIX wieku jedna z najbardziej znaczących miejskich budowli. Przed drugą wojną światową szkoła znana jako Hindenburgschule, wcześniej – mieściła seminarium nauczycielskie. Obecnie Zespół Szkół Nr 2 im. Jędrzeja Śniadeckiego.

